

Προς: Πρόεδρο και μέλη του Δ.Σ. της Ελληνικής Ακτινολογικής Εταιρείας

Θέμα: Απάντηση ΕΕΕΙ για το εξώδικο της Ακτινολογικής Εταιρείας

Αξιότιμοι συνάδελφοι

Αθήνα 3/2/2025

ΑΠ:89

Μετά λύπης μας πληροφορηθήκαμε το αντιεπιστημονικό εξώδικο στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Υπερηχογραφία παρά την κλίνη σε Επείγουσες Καταστάσεις και Βαρύως Πάσχοντες – POCUS (Point of Care Ultrasonography), με υπεύθυνους τους Καθηγητές Εντατικής Θεραπείας κ.κ. Επαμεινώντα Ζακυνθινό και Δημοσθένη Μακρή. Θεωρούμε ένδειξη απουσίας επιχειρημάτων τα οποία θα έστεκαν στην επιστημονική κοινότητα και απρέπεια, τη δημοσιοποίηση του εξωδίκου στον τύπο. Οι επιστημονικές διαφορές επιλύονται με διάλογο με την παράθεση βιβλιογραφικά τεκμηριωμένων επιστημονικών επιχειρημάτων μεταξύ των Επιστημονικών Εταιριών και φορέων όπως τα Πανεπιστήμια.

Το POCUS είναι μια υπερηχογραφική εξέταση η οποία **παγκοσμίως εκτελείται και ερμηνεύεται από τον κλινικό ιατρό παρά την κλίνη του ασθενούς για τη λήψη κρίσιμων κλινικών πληροφοριών απαντώντας σε συγκεκριμένα κλινικά ερωτήματα**. Αν και χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά από κλινικούς γιατρούς τη δεκαετία του 1960, το POCUS έγινε πιο δημοφιλές στη δεκαετία του 1990, γεγονός το οποίο στη συνέχεια είχε ως αποτέλεσμα να χαρακτηριστεί ως το «οπτικό στηθοσκόπιο» του 21ου αιώνα. Απαντάει με ναι ή όχι σε ένα επείγον κλινικό ερώτημα και επιβεβαιώνει ή αποκλείει μια κλινική κατάσταση μέσα σε ελάχιστα λεπτά. Χρησιμοποιείται ως οδηγός για μεγάλο μέρος των επεμβατικών πράξεων οι οποίες γίνονται στο ΤΕΠ. Αξίζει να σημειωθεί ότι μεγάλο εύρος των POCUS εξετάσεων αφορά πρωτόκολλα τα οποία υπερβαίνουν την καθημερινή πρακτική σας (πχ υπέρηχος πνεύμονα, υπέρηχος καρδιάς, διακρανιακός υπέρηχος εγκεφάλου, υπέρηχος οπτικού νεύρου κ). Δεν είναι στατική εξέταση και μπορεί να επαναληφθεί σε τακτά χρονικά διαστήματα, όπως γίνεται με την κλινική εξέταση, για τη δυναμική παρακολούθηση της ανταπόκρισης του ασθενή. Το POCUS δεν είναι πλήρης ανατομική ακτινολογική μελέτη. **Δεν υποκαθιστά την υπερηχογραφική μελέτη η οποία γίνεται από ακτινολόγους, δεν χορηγείται γραπτή γνωμάτευση και δεν αποτελεί αντικείμενο αμοιβής.**

Η χρήση του παρακλίνιου υπερήχου ως απαραίτητο κλινικό **διαγνωστικό εργαλείο για την άμεση λήψη κλινικής απόφασης και την καθοδήγηση της θεραπείας σε εξαιρετικά επείγουσες καταστάσεις** έχει σταδιακά υιοθετηθεί από όλες τις κλινικές ιατρικές ειδικότητες και εξειδικεύσεις (Χειρουργική, Καρδιολογία, Αναισθησιολογία, Ουρολογία, Γυναικολογία, Εντατική Θεραπεία, Επείγουσα Ιατρική κ.α.). Οι ειδικότητες και οι εξειδικεύσεις αυτές έχουν ενσωματώσει ή σταδιακά ενσωματώνουν την εκπαίδευση στη χρήση του POCUS στα προγράμματα εκπαίδευσης της ειδικότητας ή της εξειδίκευσής τους, και διενεργούν ειδικά σεμινάρια για την περαιτέρω διάδοση αυτής της δεξιότητας. **Υπάρχει αδιαμφισβήτητη βιβλιογραφική τεκμηρίωση, καθώς και τεράστια διεθνής εμπειρία η οποία αποδεικνύει ότι η παρακλινία, point of care, υπερηχογραφία από Επείγοντολόγους παρέχει τα μέγιστα στην ταχεία στοχευμένη και αρτιότερη διαχείριση επειγόντων και απειλητικών για τη ζωή καταστάσεων.**

Η Επείγουσα Ιατρική είναι επίσημη ιατρική εξειδίκευση (ΦΕΚ 3958/Β/12-9-2018). Το αναλυτικό περιεχόμενο της εκπαίδευσης σε αυτή στηρίζεται στις βασικές αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης Ειδικών Ιατρών (European Union of medical Specialists-UEMS) ώστε η εκπαίδευση στην Επείγουσα Ιατρική να είναι ομοιόμορφη και

υψηλού επιπέδου. Σύμφωνα με το ΦΕΚ 1404_23-4-2019 τΒ η εκπαίδευση στην ιατρική εξειδίκευση της Επείγουσας Ιατρικής περιλαμβάνει στις κύριες κλινικές πράξεις και δεξιότητες τα κάτωθι:

- Εκτέλεση εστιασμένης υπερηχογραφικής εκτίμησης παρακλίνια σε Επείγουσες και απειλητικές για τη ζωή καταστάσεις, όπως περιγράφονται αναλυτικά στο βιβλιάριο εκπαίδευσης της Εξειδίκευσης.
- Υπέρηχο καρδιάς κατά τη διάρκεια της καρδιοπνευμονικής αναζωογόνησης για την αναγνώριση της καρδιακής δραστηριότητας καθώς και για αναγνώριση περικαρδιακής συλλογής, επιπωματισμού, διάτασης δεξιάς κοιλίας, μειωμένης συσταλτικότητας / λειτουργίας αριστερής κοιλίας, ασυστολίας.
- Πρόσβαση σε αγγεία με τη βοήθεια υπερήχων (περιφερική φλέβα, αρτηρία, καθετηριασμός κεντρικής φλέβας).
- Τοπική και περιοχική αναισθησία με τη βοήθεια των υπερήχων.

Μάλιστα στο βιβλιάριο εκπαίδευσης του εξειδικευόμενου, πέρα από την αναλυτική περιγραφή των πράξεων, ορίζεται το κατώτατο αριθμητικό όριο αυτών, τις οποίες οφείλει να εκτελέσει ο εξειδικευόμενος κατά την εκπαίδευσή του και είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Υγείας.

Ο νομοθέτης έχει προβλέψει την εφαρμογή του παρακλίνιου υπερήχου στο ΤΕΠ. Στον απαραίτητο ιατροτεχνολογικό εξοπλισμό των τμημάτων Επειγόντων Περιστατικών υπάρχει υποχρεωτικά μηχανήματα υπερηχοτομογραφίας γενικής χρήσης (ΦΕΚ 874/Β/20-3-2012). Η εκπαίδευση στην παρακλίνια εστιασμένη υπερηχοτομογραφία η οποία είναι υποχρεωτική βάσει ΦΕΚ για τους εξειδικευόμενους Επείγουσας Ιατρικής παρέχεται από τους Επειγοντολόγους των εκπαιδευτικών κέντρων Επείγουσας Ιατρικής, όπως ακριβώς γίνεται σε Ευρώπη και Αμερική. Συνδυάζεται η κλινική αξιολόγηση με τη συγκεκριμένη δεξιότητα για την λήψη της άμεσης/στοχευμένης απόφασης για θεραπευτικές παρεμβάσεις ή για την καθοδήγηση επειγουσών επεμβατικών διαδικασιών. Η σημασία της εστιασμένης υπερηχογραφίας είναι τέτοια που η Ευρωπαϊκή Εταιρεία Επείγουσας Ιατρικής (EUSEM) έχει διαρκή επιτροπή για την ανάπτυξη, την εκπαίδευση και την προώθηση της εφαρμογής της, στην οποία μάλιστα προεδρεύει Ελληνίδα Επειγοντολόγος.

Η πρόταση της ΕΕΕΙ για την ειδικότητα της Επείγουσας Ιατρικής είναι πλήρως εναρμονισμένη με την αντίστοιχη εν ισχύ έκδοση της UEMS. Στο πρόσφατο πρόγραμμα εκπαίδευσης στην Επείγουσα Ιατρική (2024) το οποίο ανακοίνωσε ο επίσημος Ευρωπαϊκός φορέας για τις ειδικότητες και τις εξειδικεύσεις, η UEMS περιέχεται υποχρεωτικά, ξανά ο υπέρηχος στην εκπαίδευση και στις δεξιότητες των Επειγοντολόγων. Η κλινική αυτή δεξιότητα διδάσκεται στο Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών (ΤΕΠ) από τους ιατρούς της Επείγουσας Ιατρικής. Αυτό το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα εκπαίδευσης στην Επείγουσα Ιατρική φέρει την υπογραφή και αποδοχή της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Ακτινολογίας η οποία και προφανώς ούτε θεωρεί ότι είναι λάθος πρακτική, ούτε θεωρεί ότι απειλείται.

Επομένως:

- Η παρακλίνια εστιασμένη υπερηχοτομογραφία (POCUS -Point of Care Ultrasonography), η οποία διενεργείται σε Επείγουσες καταστάσεις από Επειγοντολόγους αποτελεί μέρος της εκπαίδευσής τους, υποχρέωσή τους και αναφαίρετο επαγγελματικό τους δικαίωμα. Δικαίωμα και υποχρέωσή τους είναι να εκπαιδεύουν στο γνωστικό αυτό αντικείμενο τους ιατρούς ΤΕΠ και τους εξειδικευόμενους Επείγουσας Ιατρικής.
- Μόνο στον εξευτελισμό της χώρας μπορεί να οδηγήσει η οποιαδήποτε συζήτηση για το θέμα σε διεθνές επίπεδο. Μας είναι αδιανόητο ως επιστημονική εταιρία να χρειάζεται να εξηγήσουμε στα Ευρωπαϊκά όργανα το περιεχόμενο αυτού του εξώδικου το οποίο δείχνει πόσο μακριά από το σήμερα είναι κάποιοι.
- Η χρήση του παρακλίνιου υπερήχου σώζει ζωές, και αυτό είναι αδιαμφισβήτητο. Οποιαδήποτε διαφορετική άποψη είναι επικίνδυνη για τους πολίτες της χώρας, αναχρονιστική και επιστημονικά αστήρικτη.
- Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία σας και η άμεση αντίδραση των επιστημονικών εταιρειών (Αναισθησιολογική, Εντατικής Θεραπείας, Επείγουσα Ιατρική) αποτελεί μια καλή ευκαιρία για τον

εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη χρήση υπέρηχου από κλινικούς ιατρούς και
εναρμόνιση του με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο.

Με εκτίμηση

Εκ μέρους της ΕΕΕΙ

Ο πρόεδρος της ΕΕΕΙ

Δημήτρης Τσιφτσής

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΕΓΓΡΑΦΩΝ ΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΙΣΜΑΤΕΙΟ ΜΗ ΛΕΡΔΩΚΟΠΟΛΙΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΙΣ ΙΑΤΡΕΙΕΣ ΕΠΙΤΡΕΙ
ΜΑΚΡΥΝΙΤΣΑΣ 4 - Σ. Τ.Κ. 11522 ΑΘΗΝΑ
ΑΦΜ 997873528 - ΔΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΗΛ. 210 6484174

Η Γραμματέας της ΕΕΕΙ

Ελένη Πεϊτσίδου

Διεύθυνση |
Μακρυνίτσας 4-6 | 5ος
όροφος, Αμπελόκηποι |
Τ.Κ 11522 | Αθήνα

Τηλ. |
2132076340
E-mail |
info@hesem.gr